

Notodden kommune
Postboks 193
3672 NOTODDEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Liv Tone Gundersen, 35 58 62 95

Vedtak om pålegg om retting - Nasjonale prøver

Statsforvalteren har som oppgave å føre tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd jf. kommuneloven kapittel 30.

Fylkesmannen sendte varsel om pålegg om retting 19.10.2020. I varselet presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Dere har rett til å uttale der før vi fatter vedtak og fikk en frist for dette 01.12.2020. Vi har ikke mottatt noe uttalelse fra dere.

Fylkesmannen fikk nytt og kjønnsnøytralt navn 1. januar 2021. Det nye navnet vårt er Statsforvalteren.

Vi har avdekket lovbrudd ved Sætre skole i Notodden kommune. Dette er et vedtak om pålegg om retting. Statsforvalteren vedtar å pålegge kommunen å rette lovbruddet, jf. forvaltningsloven § 16.

Rettslig krav

Det går frem av forskrift til opplæringsloven § 2-4 at elever skal delta i prøver, utvalgsprøver og andre undersøkelser fastsatt av departementet. Reglene i forskriften er gitt med hjemmel i opplæringsloven § 14-4.

Formål med nasjonale prøver

Formålet med nasjonale prøver er å gi skolen kunnskap om elevenes ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Informasjonen fra prøvene skal danne grunnlag for underveisvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivåer i skolesystemet.

Prøvene i lesing og regning gjennomføres på 5., 8. og 9. trinn, og prøvene i engelsk gjennomføres på 5. og 8. trinn. Skolene kan imidlertid fritta elever som oppfyller gitte vilkår (forskrift til opplæringsloven § 2-4). Skoleeier skal ha et forsvarlig system for å følge opp skolenes resultater (opplæringsloven § 13-10).

Nasjonale prøver gir informasjon om enkeltelever, grupper, trinn og skoler, som lærere og skoleledere trenger for å drive kvalitetsutvikling.

For eleven skal resultatene fra nasjonale prøver, i tråd med bestemmelsene i forskrift til opplæringsloven kap. 3, være et redskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpasset opplæring og bidra til at eleven øker kompetansen sin i fag.

Analysen av resultatene fra prøvene danner grunnlaget for et kunnskapsbasert arbeid med å utvikle nasjonale prøver som system. For å sikre at prøvene er kvalitativt gode, og at det er benyttet gode og presise metoder for å utvikle prøvene, må resultatene analyseres over tid for å følge med på hvordan hver enkeltoppgave i prøvene fungerer. Som en del av kvalitetssikringen av nasjonale prøver analyserer direktoratet data på oppgavenivå fra år til år.

Påmelding og gjennomføring

Nasjonale prøver er prøver som er fastsatt av departementet i forskrift til opplæringsloven § 2-4. Det er skoleeier som skal sørge for at prøvene blir gjennomført.

Skolen har både en plikt til å gjennomføre de nasjonale prøvene og en plikt til å sørge for at elevene deltar. Denne plikten innebærer at skolen gir informasjon til elever/foresatte om prøvene, melder opp alle elevene i prøveadministrasjonssystemet (PAS), håndhever en lovlig fritakspraksis og tilrettelegger for at fraværende kan ta prøven senere.

For å gi gyldig og pålitelig informasjon må skolen foreta riktige registreringer i PAS innen angitte frister. Plikten til å foreta registreringene i PAS går frem av Utdanningsdirektoratets retningslinjer for gjennomføring av nasjonale prøver, jf. forskrift til opplæringsloven § 2- 4 siste ledd.

Som et ledd i plikten til å gjennomføre nasjonale prøver må skolen sørge for at alle elevene på det aktuelle trinnet meldes opp i PAS. Unnlattelse av å melde opp elever medfører at man ikke får reelle tall over fritak fra nasjonale prøver, resultatene av nasjonale prøver blir upålitelige og det blir vanskelig å kontrollere om fritakene var lovlige. Videre blir det ikke klart hvor mange elever som skulle vært i kategorien «ikke deltatt». Dette medfører usikkerhet knyttet til resultatene. Plikten til å melde opp riktig antall elever er derfor viktig for å følge opp målsetningen om at alle elever skal delta i nasjonale prøver.

Våre observasjoner og vurderinger

I oversikten over nasjonale prøver høsten 2020 i PAS går det fram at Sætre skole i Notodden kommune har totalt 64 manglende besvarelser. 42 manglende besvarelser gjelder nasjonal prøve i lesing, 5. trinn. Dette var alle som var påmeldt denne prøven. Det er også 16 manglende besvarelser som gjelder nasjonal prøve i regning, 5. trinn. Dette er ikke i samsvar med regelverket.

Statsforvalteren sendte e-post 24. september til postmottak i Notodden kommune med påminnelse om fristen for nasjonale prøver 25. september. Det gikk fram av e-posten at fristen ikke vil bli forlenget. Vi minnet i samme e-post om at det er kommunen som skoleeier som har det overordnede ansvaret for gjennomføringen av nasjonale prøver.

Mandag 28. september mottok Fylkesmannen en e-post fra Notodden kommune. I e-posten går det fram at kommunen hadde blitt kontaktet av Sætre skole. Skolen hadde 64 manglende gjennomføringer av nasjonale prøver ved utløp av fristen. Kommunen lurte på om det var mulighet for å låse opp prøven og få gjennomført det som gjenstår. Vi besvarte e-posten samme dag med henvisning til e-post 24. september om endelig frist for gjennomføring 25. september. Fristen kan ikke forlenges eller åpnes igjen.

Våre reaksjoner - varsel om pålegg om retting

Vi har konstatert at Notodden kommune ikke overholder regelverket på alle områder.

Vi pålegger dere å rette opp i følgende jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven § 30-4:

Skoleeier skal sørge for at skolen gjennomfører nasjonale prøver i samsvar med de retningslinjer som er fastsatt av Utdanningsdirektoratet, og at skolens elever deltar på prøvene, jf. forskrift til opplæringsloven § 2-4.

Pålegget innebærer at:

- Skolen skal melde opp alle elevene på det aktuelle trinnet i PAS.
- Skolens elever deltar på prøvene.

Dere har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Med hilsen

Kari Evensen
direktør i Oppvekstavdelingen

Liv Tone Gundersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent